

Ingen problemer med lakselus i danske havbrug

Kurt Buchmann

Professor, Laboratoriet for Akvatisk Patobiologi, Sektion for Parasitologi og Akvatiske Sygdomme,

Københavns Universitet

Medlem af det rådgivende videnskabelige udvalg i Lakselusforskningscentret i Bergen, Norge

Der pågår i øjeblikket en debat om danske havbrug, og i den sammenhæng er der de seneste dage også blevet inddraget spørgsmålet om lakselus. Ved en høring i Folketingets miljø- og fødevarerudvalg 25.4.2017 samt i en række opfølgende nyhedsudsendelser, er der blevet fremsat påstande om, at en udvidelse af havbrugsproduktionen ville skabe et forøget smittepres på vilde laksefisk i de danske farvande. I den forbindelse er det i sandhedens interesse rimeligt at korrigere disse påstande vedr. lakselusens potentiale i dansk havbrug. I al beskedenhed kan jeg nævne, at undertegnede samt medarbejdere i flere omgange har gennemgået alle de danske havbrug for diverse infektioner, herunder tilstedeværelse af lakselus.

Resultaterne viser klart, at der slet ikke forekommer lakselus i den fleste danske havbrug. I anlæg, som er placeret i de mere salte områder af Kattegat, kan man finde ganske få lakselus, som ikke kan udgøre en fare hverken for fiskene i havbruget eller for vilde fisk. Ved vor seneste undersøgelse i 2016, hvori der indgik 120 havbrugsørreder trukket direkte op af havbrugene i Kattegat (der hvor saltholdigheden ofte runder de 24 promille), fandt vi således kun en enkelt lus. Det var en hanlus med ringe mulighed for at formere sig. Det reelt manglende problem med lakselus i danske havbrug har en helt naturlig forklaring. I danske havbrug opdrættes alene regnbueørreder. Disse er fra naturens side meget lidt modtagelige for lakselus, hvilket således ikke giver en god grobund for opformering af lusene. Regnbueørrederne, der udsættes i havbrugsburene er helt fri for lakselus, og det påslag af lakselus, der måtte forekomme stammer fra de vilde fiskebestande. Grunden til at vi ikke finder lakselus i de resterende anlæg er, at de er placeret i havområder med lav saltholdighed, hvor lakselusens forskellige udviklingsstadier ikke kan overleve. Lakselusen er nemlig en meget saltkrævende parasit, som helst formerer sig ved 28-32 promille salt i vandet. Specielt er lusens æg meget følsomme overfor lave saltholdigheder. Man må desuden erindre om, at lakselusen er et helt naturligt element i den danske natur, idet den blev beskrevet af den danske zoolog Henrik Nikolai Krøyer i 1837. Han nævnte specifikt, at forekomsten af lakselus på den vilde danske laksefisk steg i sommerperioden også for 170 år siden. Således er atlantehavslaks og havørreder de rigtige værter for en lakselus, hvis formering understøttes på disse vilde fisk nu som i 1837, men helt uafhængigt af de danske havbrug, som alene huser regnbueørreder. I den løbende debat om havbrug inddrages til stadighed eksempler fra norsk lakseopdræt, men da der således er tale om en helt anden art af fisk (atlantehavslaksen), som fra naturens side er særdeles modtagelig overfor lakselus, og i øvrigt opdrættes i norske områder med særdeles høje saltholdigheder, bør man ikke drage direkte paralleller til vore danske farvande. De reelle data, som pt foreligger, giver derfor ikke grundlag for at postulere, at den omdiskuterede havbrugsvirksomhed i Danmark vil påføre vildfiskene flere lakselus.